

РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 352:[316.4+330.1]

А. В. Кожина,

*кандидат наук з державного управління,
доцент, докторант кафедри регіонального
управління, місцевого самоврядування
та управління містом,
Національна академія державного управління
при Президентіві України*

ІНКЛЮЗИВНИЙ МІСЦЕВИЙ РОЗВИТОК: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У статті досліджено сучасні науково-теоретичні підходи до розуміння та визначення сутнісних характеристик і базових понять інклюзивного місцевого розвитку. Виявлено етимологічні відмінності термінів “розвиток” і “зростання”, що дає змогу вважати “інклюзивний розвиток” ширшою категорією, а “інклюзивне зростання” його органічною складовою. Проведено аналіз сучасного категоріально-понятійного апарату, зокрема таких дефініцій, як: “місцевий розвиток”, “інклюзивний розвиток”, “інклюзивне зростання”, “інклюзивне стале зростання”, “інклюзивне зелене зростання” та на цій підставі запропоновано авторське визначення поняття “інклюзивний місцевий розвиток” і виділено його сутнісні характеристики.
Ключові слова: розвиток, місцевий розвиток, інклюзивний місцевий розвиток, зростання, інклюзивне зростання, інклюзивне стале зростання, інклюзивне зелене зростання.

A. V. Kozhyna,

*Ph.D in Public Administration, Associate Professor,
Doctoral Candidate of the Department of Regional Administration,
Local Self-Government and City Management, National Academy
for Public Administration under the President of Ukraine*

INCLUSIVE LOCAL DEVELOPMENT: CONCEPTS AND ESSENTIAL CHARACTERISTICS

The article investigated the modern scientific and theoretical approaches to understanding and determining the essential characteristics and the basic

© Кожина А. В., 2018

concepts of inclusive local development. The etymological differences between the terms “development” and “growth” are revealed, which allows us to consider “inclusive development” as a broader category and “inclusive growth” as its organic component. The modern categorical and conceptual apparatus are analyzed, in particular, the following definitions: “local development”, “inclusive development”, “inclusive growth”, “inclusive sustainable growth”, “inclusive green growth”. On this basis, an author’s definition of “inclusive local development” was proposed, and its essential characteristics were determined.

Key words: development, local development, inclusive local development, growth, inclusive growth, inclusive sustainable growth, inclusive green growth.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв’язок із важливими науковими та практичними завданнями. Протягом останніх років країни світу стикнулися зі зростанням рівня безробіття та бідності, нерівністю, міграцією населення, маргіналізацією, бюджетними обмеженнями соціального забезпечення, зниженням доступності товарів і послуг, зокрема у сфері охорони здоров’я, освіти, що є наслідками економічних криз та диспропорцій економічного розвитку. В Україні теж відчутні зазначені ефекти глобальних процесів і забезпечення ефективного місцевого розвитку стає дедалі складнішим завданням для органів публічної влади та вимагає системного підходу.

Незважаючи на те, що в Україні останні кілька років тривають реформа публічного управління та децентралізація влади, існуючі на сьогодні підходи до місцевого розвитку не привели до системного розв’язання проблем, що накопичилися в територіальних громадах. Гострими залишаються питання щодо вироблення нових принципів і підходів до місцевого розвитку, пошуку ефективних моделей управління, спрямованих на розв’язання соціально-економічних проблем та підвищення якості життя населення.

Тому постала нагальна потреба у нових концептуальних рішеннях існуючих проблем місцевих спільнот. У зазначеному контексті заслуговує на увагу новітній інклюзивний підхід до забезпечення місцевого розвитку. Утім, слід зазначити, що цей підхід та відповідна концепція, маючи значне поширення в багатьох країнах світу, досі маловідомі в Україні та майже відсутні в науковому дискурсі українських учених, що стримує їх практичне застосування.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та визначення невіршених раніше частин загальної проблеми. Проблематику інклюзивного розвитку вивчали зарубіжні вчені: А.Сен [1], Дж.Гомес, Р.Гомес, С.Класен, Т.Мак-Кінлі, Р.Ранієрі, Р.Рамос, Л.Уінтерс [7], Р.Дійтон-Сміт [8], А.Ербаччі [8], С.Кауфманн [8], Т.Паланівель, А.Бірюков, Н.Богдан, С.Вархурст. Серед українських досліджень можна виділити наукові праці Т.Затонацької, С.Кожемякіної, Л.Федулової [3], І.Тараненко, А.Базилюк [14], О.Жулиної [14], які присвячені переважно економічним аспектам інклюзивного зростання. Особливості забезпечення інклюзивного сталого та інклюзивного зеленого зростання відображені в дослідженнях С.Саломуна [10], П.Дюран, Дж.Боума [12], Е.Беркута [12]. Окремі аспекти інклюзивного місцевого розвитку розкрито такими дослідниками, як Дж.Гупта, Ц.Вегелін, Е.Плантієр-Ройон [13], О.Ковальчук.

Значна кількість напрацювань навколо визначеної проблематики свідчить про неабиякий інтерес з боку світової спільноти вчених до інклюзивного розвитку, у тому числі на місцевому рівні. Однак досі не здійснено теоретико-методологічне обґрунтування засад його забезпечення, насамперед не визначено базові поняття та сутнісні характеристики інклюзивного місцевого розвитку.

Формулювання цілей (мети) статті. Мета статті – визначити сутнісні характеристики та поняття інклюзивного місцевого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Поняття інклюзії походить від англійських термінів “inclusion” та “inclusiveness”, що мають українські відповідники “включення”, “залучення” та “залученість”. Зазвичай, “інклюзія” використовується у протилежність поняттю “ексклюзія” (англ. exclusion), тобто “виключення”, “відторгнення”.

Вважається, що автором поняття “соціальне відторгнення” (від англ. social exclusion) став французький учений Р.Ленуар, який використав цей термін у 1974 р. для позначення соціально незахищених категорій населення. Однак наукові розвідки з проблематики бідності та соціального відторгнення почалися набагато раніше, уключаючи роботи таких авторів, як Е.Дюркгейм,

Е.Гідденс, С.Погам, М.Кастельс. Дослідження проблематики соціальної виключеності набули значного поширення наступними роками і створили підґрунтя для концепції інклюзивного розвитку.

Помітний внесок в появу нової парадигми інклюзивного розвитку зробив лауреат Нобелівської премії з економіки 1998 р., британський учений-економіст індійського походження А.Сен. Його основоположні теоретичні розробки набули розвитку в роботах колег і наступників, таких як М.Нуссбаум, І.Робінс, С.Османі, М.Уль-Хак, С.Ананд, С.Алкір.

А.Сен переносить фокус з доходу та споживання на можливість людей, їхні права і свободи. Він розглядає розвиток як процес розширення реальних прав і свобод, якими користуються члени суспільства, а не тільки зростання валового національного продукту і доходів населення, індустріалізацію, технічний прогрес або соціальну модернізацію. На його думку, бідність – це відсутність базових можливостей, а не просто наявність низького доходу, що є стандартним критерієм для визначення бідності [1].

Л.Федулова вважає, що в узагальненому розумінні інклюзивний є “новітнім трактуванням сучасного розвитку, сутність якого полягає в необхідності посилення залучення до вирішення проблем розвитку усіх верств населення, а також зростання залученості до розвитку усіх територій” [2, с. 57].

Відповідно, під розвитком розуміють сукупність різноманітних процесів, що мають привести до якісних перетворень у суспільстві. Зважаючи на об’єкт розвиток може бути: суспільним, технічним, економічним, соціальним, культурним, людським тощо. Використання терміна “розвиток” у науках про людину стосується поліпшення умов та якості життя населення і має відношення до соціальної організації як основи забезпечення добробуту [3].

Часто поряд із терміном “розвиток” використовується термін “зростання”, особливо в працях зарубіжних дослідників. Розвиток означає якісні зміни та перетворення, що підносять об’єкт на новий досконаліший рівень існування, а зростання – це кількісна категорія, яка характеризує збільшення чисельності або інтенсивності. Кількісне зростання не завжди може призвести до якіс-

них змін та перетворень. Отже, поняття “розвиток” і “зростання” є взаємопов’язаними, взаємодоповнюючими та взаємозалежними явищами, де розвиток є ширшою категорією, а зростання – його органічною складовою.

Коли ж мова йде про місцевий розвиток, то дефініція “місцевий” означає той, який діє або має значення в межах певної території, краю, місцевості; поширює свою дію тільки на частину цілого; чинний тільки в певних межах [4, с. 679]. Часто замінюється синонімом “локальний” (лат. *localis*, від *locus* – місце). Місцевий розвиток вважається відносно новою теорією, що базується на ідентифікації та використанні ресурсів і ендегенних можливостей громади, сусідства, міста, муніципалітету [5].

Поняття місцевого розвитку з’явилося у Франції в 1970-х рр. у відповідь на економічне функціонування, коли не всі території або групи людей можуть бути інтегровані до національного а, тим більше, до глобального економічного функціонування. Тоді виникло розуміння того, що необхідно мобілізувати потенціал і ресурси соціальних груп та місцевих громад, з тим щоб отримувати економічну та соціальну вигоду насамперед для відповідних груп. Підхід з точки зору місцевого розвитку передбачає, що розвиток не виникає виключно з економічної цінності діяльності та не спирається винятково на організовані виробничі системи і централізовані інститути, а передбачає також невеликі місцеві ініціативи та мобілізує місцеве населення навколо проектів, які використовують місцеві ресурси [6].

Отже, місцевий розвиток – це процес соціально-економічних змін у межах певної території, що відбувається на основі підвищення соціальної активності місцевого населення з використанням місцевих ресурсів для покращення якості життя. Метою місцевого розвитку є нарощування потенціалу певної території муніципалітету або регіону для покращення економічного майбутнього та якості життя населення.

Останні десятиріччя вчені з різних країн світу, зокрема: Ф.Бургіньон, М.Грім, Р.Канбур, А.Сен, Г.Датт, М.Раваліон, Д.Доллар, А.Край, С.Чен, С.Бхалла, С.Класен, Т.Мак-Кінлі, М.Місельгорн, М.Упадхай, Г.Прадхан, вивчали питання взаємозалежності економічного зростання з різними факторами, у тому

числі в контексті розподілу суспільного добробуту і зниження рівня бідності. Як наслідок, визріла концепція інклюзивного зростання, яка з початку 2000-х рр. швидко інтегрувалася в наукові праці та політики міжнародних організацій і урядів багатьох країн. Однак на сьогодні не існує чіткого та лаконічного консенсусного визначення поняття “інклюзивне зростання”, на що вказують праці різних авторів [1; 7–9; 10; 12; 15].

Розглянемо основні дефініції інклюзивного зростання, які використовуються на міжнародному рівні. Отже, інклюзивне зростання – це:

– зростання разом із рівними можливостями, що включає три основні напрями: стійке зростання зі створенням продуктивних робочих місць для широкого кола населення; соціальне включення для вирівнювання доступу до можливостей; мережі соціальної безпеки для пом’якшення вразливості та ризиків і запобігання крайній бідності (Азіатський банк) [7, с. 4];

– економічне зростання, яке створює можливості для всіх верств населення і більш справедливий розподіл у суспільстві переваг від збільшеного добробуту як у грошовому, так і в не грошовому виразі, що включає доход і достаток, зайнятість, професійні навички та освіту, стан здоров’я, якість навколишнього середовища, особисту безпеку, інфраструктуру та житлові умови (ОЕСР – Організація з економічного і соціального розвитку) [8, с. 6–7];

– стратегія зростання продуктивності економіки для створення суспільних благ на основі максимального розширення економічних можливостей та процвітання (Всесвітній економічний форум) [9, с. 4].

З огляду на відмінності деяких аспектів у наведених підходах до етимології поняття “інклюзивне зростання” можна виокремити спільні ознаки, зокрема те, що в них присутнє поєднання комбінації зростання із соціальними аспектами в кількох вимірах: економічні покращення, якість життя, розширення прав і можливостей.

ПРООН також має значні методологічні й практичні напрацювання щодо інклюзивного зростання. Слід зазначити, що останні кілька років ПРООН перейшло до використання терміна “інклюзивне та стале зростання”, що відбулося з прийняттям

Порядку денного розвитку після 2015 р. “Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року”. Загалом Глобальні Цілі сталого розвитку спрямовані на подолання бідності, боротьбу з нерівністю та несправедливістю і призвані розв’язувати проблеми зміни клімату [10, с. 3].

Зокрема, мета 8 із 17 запропонованих цілей сталого розвитку визначає таке: “Сприяти неухильному, інклюзивному (всеохоплюючому) та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх”. Це означає перехід до більш інклюзивних та стійких шляхів зростання, так щоб економічне зростання не відбувалося за рахунок бідних і вразливих груп усередині суспільства або за рахунок коштів від неощадливого використання природних ресурсів [10, с. 3].

За визначенням ПРООН, інклюзивне та стале зростання означає поєднання трьох вимірів сталого розвитку шляхом створення динамічної, стабільної, орієнтованої на людей економіки, повної і продуктивної зайнятості й гідної роботи для всіх, уключаючи сприяння молодіжній зайнятості та економічному розширенню прав жінок, інвестування в освіту, знання, навички, продуктивну працю [10, с. 9]. Ідеться про те, що створення сприятливих умов для інклюзивного зростання сприяє подоланню економічних, соціальних та екологічних прогалин для сталого розвитку.

Також заслуговує на увагу термін “інклюзивне зелене зростання”, який уперше з’явився після конференції ООН “Ріо+20” у 1992 р. та спрямований на об’єднання інтересів індустріального світу в “зеленому зростанні” та країн, що розвиваються, у процесі інклюзивного розвитку. Світовий банк визначає термін “інклюзивне зелене зростання” як “економіку сталого розвитку” [11], припускаючи синонімічність понять “інклюзивне стале зростання” та “інклюзивне зелене зростання” [12, с. 6].

Інклюзивне зелене зростання є поєднанням економічних, екологічних та соціальних процесів у разі зосередження уваги на сталому розвитку на основі формування зеленої економіки з опорою на інновації і структурні реформи, а також на людей із метою подолання бідності, нерівності й виключення з отриманням широких економічних можливостей [11].

Зауважимо, що термін “зелене зростання” стосується добробуту майбутніх поколінь, тоді як “інклюзивне зростання” пов’язане з добробутом нинішніх поколінь та його справедливим розподілом [12, с. 10].

Незважаючи на значну кількість дефініцій інклюзивного зростання, визначення інклюзивного місцевого розвитку в наукових джерелах та в міжнародних документах зустрічаються вкрай рідко і не мають загальноприйнятого усталеного стандарту. У науковому дискурсі українських учених загалом відсутній термін “інклюзивний місцевий розвиток”. Тому проаналізуємо деякі з наявних визначень і сформулюємо розуміння цього поняття.

Французький дослідник Е.Плантієр-Ройон стверджує, що інклюзивний місцевий розвиток – це модель розвитку, яка сприяє рівності та найширшій соціальній участі на низовому рівні; базується на ключових концепціях децентралізації та участі громадян на місцевому рівні [13, с. 6].

На думку українських учених А.Базилюк та О.Жулин, інклюзія полягає в адаптації системи до потреб людини, а “концепція інклюзивного розвитку передбачає, що кожен суб’єкт економіки є важливим, унікальним, цінним для суспільства і має можливість, щоб задовольнити свої потреби” [14, с. 20].

Аналіз і узагальнення наукових праць та матеріалів міжнародних організацій дає змогу виділити основні сутнісні характеристики інклюзивного місцевого розвитку та класифікувати їх за певними ознаками, що подано в нижченаведеній таблиці.

Отже, правомірно зазначити, що інклюзивний місцевий розвиток є відносно новим концептуальним підходом соціально-економічного розвитку територій і місцевих спільнот. Переваги цього підходу полягають у тому, що зростає включення різних соціальних груп місцевого населення в процеси виробництва і перерозподілу суспільних благ на принципах широкої участі та недискримінації, із залученням місцевих ресурсів. Таким чином підвищується економічне зростання і створюються нові “точки росту”, що дає змогу територіям (містам, селищам, селам) нарощувати свої конкурентні переваги і отримувати соціально-економічний ефект.

Сутнісні характеристики інклюзивного місцевого розвитку

Класифікаційна ознака	Сутнісні характеристики
Соціальне включення	Широке соціальне включення, у тому числі молоді, жінок, людей з інвалідністю, мігрантів; участь в управлінні місцевими справами
	Наявність рівних можливостей для всіх у доступі до суспільних благ та ресурсів
	Наявність та застосування механізмів більш справедливого розподілу суспільного надбання (доходів)
Економічне включення	Відсутність явищ крайньої бідності та безробіття
	Наявність можливостей для працевлаштування, підвищення рівня та якості життя
	Створення робочих місць для повної продуктивної зайнятості та умов гідної праці
	Наявність можливостей до самозайнятості та розвитку підприємницької діяльності, особливо в сільських місцевостях (передусім серед незаможних прошарків населення)
Доступність послуг	Доступність послуг (освітніх, медичних, транспортних, цифрових, фінансових тощо)
Збереження довкілля та ресурсів	Ощадливе використання природних ресурсів та запобігання деградації навколишнього середовища
	Створення “зелених” робочих місць
Стан безпеки	Наявність умов індивідуальної, соціальної та територіальної безпеки для запобігання крайній бідності

Джерело: розроблено автором.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті дослідження наукових праць та матеріалів міжнародних організацій, які містять поняття: “місцевий розвиток”, “інклюзивний розвиток”, “інклюзивне зростання”, “інклюзивне стале зростання”, “інклюзивне зелене зростання”, а також проведеного аналізу встановлено, що інклюзивний місцевий розвиток – це процес структурних змін, який супроводжується економічною та соціальною активністю на місцевому рівні й забезпечує підвищення добробуту на основі максимальної зайнятості, індивідуальну й соціальну безпеку, рівний доступ до можливостей та послуг для широкого кола місцевого населення з використанням місцевих ресурсів.

Результати дослідження дають підстави стверджувати про необхідність подальшої наукової дискусії щодо нових концептуальних рішень розв’язання існуючих проблем місцевого розвитку

та підвищення якості життя всього населення. Виходячи з вищевикладеного та враховуючи те, що в науці державного управління ще системно не вивчалось питання забезпечення інклюзивного місцевого розвитку, потребує уваги подальше дослідження відповідних принципів, підходів і механізмів.

Список використаних джерел

1. Sen A. Development as Freedom / A. Sen. – New York : Alfred A. Knopf, 1999. – 366 p.
2. Федулова Л. І. Інклюзивні інновації в системі соціально-економічного розвитку / Л. І. Федулова // Економіка: реалії часу. – № 3 (25). – 2016. – С. 56–65.
3. Bret V. Developpement definition [Електронний ресурс] / V. Bret. – Режим доступу: <http://www.hypergeo.eu/spip.php?article511>.
4. Великий тлумачний словник сучасної української мови : [250 000 сл. та словосполучень з дод. та доп.] / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь, ВТФ “Перун”, 2005. – 1728 с.
5. Metodologia para el desarrollo economico local. Author(s) : A. L. Francisco; Corporate Author(s) : NU. CEPAL. ILPES, 1997. – 49 p.
6. Santamaria F. Local development [Електронний ресурс] / F. Santamaria. – Режим доступу: <http://www.hypergeo.eu/spip.php?article530#>.
7. Winters L. A. Globalization, Infrastructure, and Inclusive Growth / L. A. Winters // ADBI Working Paper 464, Tokyo : Asian Development Bank Institute, 2014. – 21 p.
8. Deighton-Smith R., Erbacci A., Kauffmann C. Promoting inclusive growth through better regulation : The role of regulatory impact assessment / R. Deighton-Smith, A. Erbacci, C. Kauffmann // OECD Regulatory Policy Working Papers, No. 3, OECD Publishing, Paris, 2016. – 55 p.
9. The Inclusive Growth and Development Report 2017. World Economic Forum, Geneva, 2017. – 75 p.
10. Salomyn C. J. UNDP’s strategy for inclusive and sustainable growth / C. J. Salomyn. – UNDP, New York, Art Direction & Design, 2017. – 32 p.
11. Inclusive Green Growth : The Pathway to Sustainable Development. The World Bank. Washington, 2012. – 171 p.

12. Bouma J., Berkhout E. Inclusive Green Growth. A reflection on the meaning and implications for the policy agenda of the Dutch Directorate-General of Foreign Trade and International Cooperation / J.Bouma, E.Berkhout. – The Hague : PBL Netherlands Environmental Assessment Agency, 2015. – 29 p.

13. Plantier-Royon E. Inclusive Local Development: How to implement a disability approach at local level / E. Plantier-Royon // Policy paper, Handicap International, Lyon, 2009. – 36 p.

14. Базилюк А. В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку / А. В. Базилюк, О. В. Жулин // Економіка та управління на транспорті. – Київ : НТУ, 2015. – Вип. 1. – С. 5–12.

References

1. Sen, A. (1999) *Development as Freedom*, Alfred A. Knopf, New York, USA.

2. Fedulova, L. I. (2016) “Inclusive innovations in the system of socio-economic development”, *Ekonomika: realii chasu*, vol. 3 (25), pp. 56–65.

3. Bret, B. “Developpement definition”, available at: <http://www.hypergeo.eu/spip.php?article511> (Accessed 29 Dec 2017).

4. (2005) *Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy* [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language], ed. by Busel, V.T., Perun, Irpen, Kyiv, Ukraine.

5. Francisco, A.L. (1997) *Methodology for local economic development*, NU. CEPAL. ILPES, Santiago de Chile, Chile.

6. Santamaria, F. “Local development”, available at: <http://www.hypergeo.eu/spip.php?article530#> (Accessed 29 Dec 2017).

7. Winters, L. A. (2014) “Globalization, Infrastructure, and Inclusive Growth”, ADBI Working Paper 464, Asian Development Bank Institute, Tokyo, Japan.

8. Deighton-Smith, R., Erbacci, A. and Kauffmann, C. (2016) “Promoting inclusive growth through better regulation : The role of regulatory impact assessment”, OECD Regulatory Policy Working Papers, No. 3, OECD Publ., Paris, France.

9. World Economic Forum (2017) “*The Inclusive Growth and Development Report 2017*”, Geneva, Switzerland.

10. Salomyn, C. J. (2017) “UNDP’s strategy for inclusive and sustainable growth”, UNDP, Art Direction & Design, New York, USA.

11. The World Bank (2012) “Inclusive Green Growth : The Pathway to Sustainable Development”, Washington, USA.

12. Bouma, J. and Berkhout, E. (2015) “Inclusive Green Growth. A reflection on the meaning and implications for the policy agenda of the Dutch Directorate-General of Foreign Trade and International Cooperation”, PBL Netherlands Environmental Assessment Agency, The Hague, Netherlands.

13. Plantier-Royon, E. (2009) “Inclusive Local Development: How to implement a disability approach at local level”, *Policy paper*, Handicap Intern., Lyon, France.

14. Basiluk, A. V. and Zhulin, O. V. (2015) “Inclusive growth as the basis of socio-economic development”, *Ekonomika ta upravlinnia na transporti*, vol. 1, pp. 5–12.

Summary

Problem setting. Current approaches to the local development approaches did not lead to a systematic overcoming of the problems that have accumulated in the territorial communities. Reforms in public administration and decentralization of power in Ukraine have been going on for the past few years. However, some sensitive issues on the creation of new principles and approaches to the local development have still remained, as well as the search for effective management models aimed for solving socio-economic problems and improving the quality of human’s life. Therefore, there is an urgent need for new conceptual solutions of the existing problems of local communities.

In this context, the new inclusive approach to the local development deserves attention. This approach and the appropriate concept are widespread throughout the world, but they are still unknown in Ukraine, and are practically absent in scientific discourse of the Ukrainian scholars, constraining their practical application.

Recent research and publications analysis. There is a considerable interest of scientists from different countries in clarifying the nature and essence of inclusive development and interrelated phenomena. This is evidenced by a significant number of research by the world well-known scholars.

The problem of inclusive development was researched by the following scholars: A.Sen, J.Gomez, R.Gomez, S.Klasen, T.McKinley, R.Ranieri, R.Ramos, L.Winters, R.Deighton-Smith, A.Erbacci, C.Kauffmann, T.Palanivel, A.Biriukov, N.Bogdan, S.Vahurst. The Ukrainian scholars, such as T.Zatonatska, S.Kozhemyakina, L.Fedulova, I.Taranenko, A.Basiluk, O.Zhulin, O.Kovalchuk mainly investigated the economic aspects of inclusive growth.

The peculiarities of inclusive sustainable growth and inclusive green growth are reflected in researches by S.Salomyn, P.Duran, J.Bouma, E.Berkhout. Some aspects of inclusive local development are investigated by J.Gupta, C.Vegelin, E.Plantier-Royon.

The world scientific community has a considerable interest in inclusive development, including the local level. This is evidenced by a significant number of developments around these issues.

The paper objective – to identify the essential characteristics and concepts of inclusive local development.

The paper main content. The article looks through the current scientific and theoretical approaches to understanding and determining the essential characteristics and basic concepts of inclusive local development.

The etymological differences between the terms “development” and “growth” are revealed enabling to consider “inclusive development” as a broader category and “inclusive growth” as its apparent component.

The analysis of current categorical and conceptual apparatus was carried out including the following definitions: “local development”, “inclusive development”, “inclusive growth”, “inclusive sustainable growth”, “inclusive green growth”, and on this basis the author's definition of the concept of “inclusive local development” is proposed and its essential characteristics are highlighted.

This allowed us to propose the following author's definition for “inclusive local development”: it is a process of structural change accompanied by the economic and social activity at the local level and providing welfare based on maximum employment, individual and social security, equal access to the opportunities and services for a wide range of local population using the local resources.

The essential characteristics of inclusive local development were selected. They reflect its status and possibilities of further solving of socio-economic problems at the local level.

Conclusions of the research. The analysis of modern categorical and conceptual apparatus was carried out, the author's definition for “inclusive local development” was proposed and its main characteristics were selected.

The survey results give us the reason to confirm the need for further scientific discussion on new conceptual solutions for the existing problems of local development and improving the quality of human's life.

The relevant principles, approaches and mechanisms of public administration of inclusive local development require attention in further researches.